

Til
Styret
Fylkes- og lokallagsledere
Medlemmer
Ansatte

Saksbehandler: Erica Hogstad Fjæran
Telefon: 977 94 447
E-post: ehf@nsg.no
Vår referanse: 19/0414/06/EHF
Deres referanse:

Ås, 19. april 2016

Stortingsmelding om ulv

Regjeringen har lagt fram ny Stortingsmelding om ulv, bestandsmål for ulv og ulvesone. Hva betyr dette for beitenæringa, og hvordan jobber Norsk Sau og Geit for å fremme og ivareta organisasjonens og medlemmenes interesser?

Hva innebærer nytt forslag om ulvesone og bestandsmål for ulv?

Stortingsmeldingen skisserer to ulike forslag til bestandsmål: enten videreføring av dagens bestandsmål eller nytt bestandsmål på 5-8 familiegrupper inklusive grenserevir. Begge alternativ innebærer 3 helnorske ynglinger.

Når det gjelder soneforvaltningen foreslås denne opprettholdt, mye grunnet tid og ressursbruk i en allerede etablert sone for ulv i Norge. Av mindre endringer innebærer en justering av ulvesonen hvor områder vest for Glomma (Kongsvinger, Grue, Sør-Odal, Skedsmo, Fet, Sørumsund, Nes og Ullensaker) tas ut av sonen, samtidig som at et område i kommunene Rendalen, Engerdal og Stor-Elvdal tas inn i sonen. Denne tilpasningen er gjort på bakgrunn av områdenes beiteverdi og tilstedeværelse av beitedyr, nåværende etablering av ulv og i samråd med reindriftsnæringen.

NSG oppfatter meldingen som en videreføring av dagens situasjon, eventuelt en forverring dersom bestandsmål inklusive grenserevir innlemmes i nytt bestandsmål. Dette er i praksis en eskalering i utraderingen av beitebruken innenfor sonen. Ettersom sauebønder gir opp kampen legges enten brukene ned eller dyrene flyttes til tryggere områder. Dette innebærer økt press på de gjenværende innenfor sonen, samt for sauebønder med dyr i beiteprioriterte områder nært tilliggende ulvesonen. Situasjonen er uakseptabel.

Hva gjør NSG?

Fra sentralt hold har NSG over lang tid jobbet for å fremme organisasjonens syn og stilling til ulv i Norge. Da faggrunnlaget for ulv ble presentert i 2014 kom NSG med innspill som redegjorde for vår holdning til ulv, og umuligheten det innebærer å ha sau i områder hvor det ferdes ulv. Mange har påpekt at utarbeidelsen av faggrunnlaget var en hastesak, og det er fremmet spørsmål ved dens legitimitet.

Over tid har NSG vært i kontinuerlige møter med samarbeidende organisasjoner, myndigheter, forvaltning og andre næringsaktører for å formidle, forklare og argumentere for

vår restriktive entusiasme vedrørende økende rovviltbestander. Våre medlemmer, sammen med grunneiere med øvrige nærings- og friluftinteresser, er de eneste som direkte og negativt påvirkes av statens ulvepolitikk. Dette har en utmattende og destruktiv effekt som skaper mistillit mellom bygd og by, og politikken og forvaltningspraksisen føles som en utmattelsestaktikk. Dette fører i sin tur til provokasjon, frustrasjon og resignasjon blant sauebønder som påvirkes av ulv og øvrig rovvilt.

Som tung næringsaktør i norsk kjøttproduksjon er NSG opptatt av å fronte vår rolle i og utenfor landbruket. Årlig bidrar 2 millioner sauer til en enorm utnyttelse og høsting av fornybare grasressurser i utmarka, samtidig som at innmarka spares til vinterfôr og korn. I tillegg bidrar beiting til åpne kulturlandskap, biologisk mangfold, utsikt, turisme, og mer. Den norske utmarka er grunnlaget for vår kulturbaserte matary, og uten den står produksjon ved drøvtyggere svakt. Norsk tradisjonsbasert småfehold vil ikke kunne opprettholdes dersom det ikke tas snarlige grep om rovviltforvaltningen og økte bestander av rovvilt.

NSG har en sentral rolle i mange forum knyttet til rovvilt og ulv. Vi sitter i Kontaktutvalg for rovviltforvaltning, samarbeider med faglagene gjennom FKT-prosjektet (forebyggende og konfliktdempende tiltak, rovvilt-sau), og vi deltar i møter med ansatte i Miljødirektoratet og Klima- og miljødepartementet. Organisasjonen bidrar også med foredrag og deltakelse i fagmiljø, arrangerer beite- og rovviltseminar, og jobber for å være faglig, politisk og forvaltningsmessig oppdatert til enhver tid. Tilknytning til forskningsmiljø er også viktig for å dokumentere og tallfeste næringas verdi, både økonomisk, kulturelt og produksjonsmessig.

Gjennom samtlige tiltak, møter og arenaer legger tillitsvalgte, ansatte og øvrige representanter for organisasjonen vekt på vår samfunnsmessige innsats og bidrag innen matproduksjon. Det er denne som ofres når staten tillater ulv i norsk natur. Et mangfold av øvrige argumenter taler også mot ulv i norsk fauna, blant annet beiteavhengig biologisk mangfold, lav genetisk status i ulvepopulasjonen, usikkert genetisk opphav, manglende evne til å noen gang kunne opprettholde en egen og bærekraftig norsk bestand av ulv, m.m.

Hva er Norges forpliktelser?

Henvisninger til Bernkonvensjonen dukker ofte opp i diskusjonen knyttet til ulv i norsk natur, og ikke sjelden brukes konvensjonen som argument for vårt forpliktende ansvar i bevaring av utrydningstruede arter. Dette er ikke feil. Det er derimot grunn til å stille spørsmål om hvorvidt den nåværende ulven i Norge egentlig er norsk, og om ivaretagelse av ulven skal trumfe hensyn til og bevaring av blant annet flere hundretalls beiteavhengige planter, dyr og insekter.

Norge er også bundet opp mot den europeiske landskapskonvensjonen (vern, forvaltning og planlegging av landskap), ILO-konvensjonen om urfolks rettigheter, samt den europeiske menneskerettighetskonvensjonen. Disse konvensjonene handler om menneskers tilstedeværelse i naturen og deres bosted, ivaretagelse av ulike naturtyper og landskap, rettigheter til egen eiendom, rett til kultur, tradisjon og historie, m.m. Slike forpliktelser er like bindende som Bernkonvensjonen, og i konfliktsituasjoner må avveinger foretas for å sikre ivaretagelse av et så bredt og omfattende spekter som mulig.

Norges ansvar handler likevel ikke bare om kultur, biologisk mangfold og rettigheter. Vi er forpliktet til å produsere mat. Innsatsen fra norske bønder og våre medlemmer er et klimavennlig og solidarisk bidrag i kampen mot globale utfordringer med sult og feilernæring. Begrenset bruk av antibiotika, lavt smittepress og god dyrevelferd er særpreg

ved norsk matproduksjon, og som andre land nå ser mot og applauderer. Vårt fortrinn er nettopp vårt utgangspunkt – et klima og en topografi med naturgitte begrensninger som vi har lært å bruke til vår fordel. *Dette har vi ikke råd til å miste!*

Norsk Sau og Geit sier nei til ulv

Dette er organisasjonen utvetydig på. NSG ser det ikke som forenlig med sau og ulv sammen i norsk natur. Ulvesonen er en forvaltningsmodell som forskjellsbehandler mennesker, og som fratar drift, rettigheter og livsgrunnlag av de som lever innenfor sonen. NSG kan ikke akseptere slik forskjellsbehandling av sine medlemmer, ei heller de ulempene det innebærer.

Slik NSG ser det vil en videreføring av bestandsmål om tre norske ynglinger, både med og uten inkludering av grenserevir, bidra til å opprettholde status quo i norsk ulveforvaltning. Situasjonen har gradvis forverret seg siden ulvens fredning og innføring av nåværende soneforvaltning. Beitebruk og annen næringsvirksomhet er betydelig redusert uten at kompensatoriske midler for de som innlemmes av ulvesonen, og nå er det grenseområdene – de grønne såkalte buffersonene – som står for tur.

En ansvarsfraskrivelse fra myndighetene og politikerne innen konflikten sau-ulv vil åpne for at stadig flere streifdyr vandrer over til Norge. Streifende ulv forlater områder bestående av oppfylte revir i Sør-Sverige på jakt etter make, nye revir og tilgang på mat. Disse dyrene representerer et tiltakende skadepotensial for våre beitedyr, og kan utrette stor skade på kort tid. Dette kan ikke NSG akseptere.

Hva skjer framover?

Regjeringens ulvemelding skal snart behandles i Stortinget. Før den tid skal meldingen gjennom komitébehandling i Energi- og miljøkomiteen. Høringsdato for dette er satt til 26. april 2016, og NSG vil sammen med faglagene presentere vårt ståsted ved høringsmøtet.

I tillegg kan alle tillitsvalgte, representanter og medlemmer, i kraft av egen person og som lokal- og fylkeslag, bidra til å øke fokus på problemstillingene vedrørende ulv, bestandsmål og ulvesone. Kontaktvirksomhet opp mot lokal- og fylkespolitikere er viktig for å fremme meninger, tilstander og engasjement fra de som er berørt av situasjonen. Politikerne er folkevalgte representanter som skal fronte og vektlegge lokale saker gjennom partipolitisk agenda og mot sentralt hold. I tillegg bør organisasjoner, næringslivsaktører, forskning og media brukes aktivt, slik at det stilles kritiske spørsmål som belyser utfordringene vi nå står overfor.

Ulvemeldingen er planlagt behandlet i Stortinget 6. juni 2016. Før den tid er det kritisk at næringa fra et felles standpunkt viser sin klare opposisjon mot ulv. Vi må alle være tydelige på at dette handler om vår framtid som matproduserende nasjon, et solidarisk hensyn til lokale og globale samfunnsforhold, samt ansvar for en rik og mangfoldig kulturarv.

Med hilsen

Tone Våg (s)
styreleder

Lars Erik Wallin (s)
generalsekretær